

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IV Wydział Karny – Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Hanna Bartkowiak

Protokolant: p.o. staż Anna Sobczak

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Trzciance Michała Maluńskiego

po rozpoznaniu w dniach 6 maja 2016 r. i 16 czerwca 2016 r.

sprawy **K. R. (1)**

oskarżonego z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionych przez oskarżonego i jego obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Trzciance

z dnia 25 listopada 2015 r. sygn. akt II K 421/15

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Trzciance do ponownego rozpoznania.

Hanna Bartkowiak

UZASADNIENIE

K. R. (1) został oskarżony o przestępstwo z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk (k. 71-72).

Prokurator, działając w trybie art. 335 kpk dołączył do aktu oskarżenia wnioski o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie uzgodnionej kary bez przeprowadzenia rozprawy (k. 73).

Sąd Rejonowy w Trzciance uwzględnił wniosek na posiedzeniu i wyrokiem z dnia 25 listopada 2015 r. wydanym pod sygn. II K 421/15, uznał **oskarżonego K. R. (1)** za winnego przestępstwa z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk i za to na podstawie art. 278 § 1 kk wymierzył mu zawnioskowaną karę 1 roku pozbawienia wolności. Zaliczył następnie na jej poczet okres rzeczywistego pozbawienia wolności K. R. (1) w sprawie, tj. zatrzymanie w dniu 7 lipca 2015r. Zwolnił oskarżonego od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa należnych od niego kosztów postępowania karnego i nie wymierzył mu opłaty (k. 110-110v).

Powyższe orzeczenie zaskarżyli w całości : oskarżony K. R. (1) oraz jego obrońca.

Oskarżony wniósł apelację wprost, którą następnie uzupełniał pismami procesowymi. W oparciu o te dokumenty wnioskować można, iż oskarżony zarzucił obrazę przepisów postępowania poprzez zaniechanie poddania go badaniu psychiatrycznemu, nierozpoznanie całokształtu okoliczności sprawy oraz nieuwzględnienie korzystnych dla niego okoliczności związanych z prezentowaną postawą procesową w innych sprawach karnych. Apelujący ten zarzucił też błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku. Uchybienia te miały mieć w jego ocenie wpływ na treść orzeczenia. Ponadto K. R. zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego przez niezastosowanie nadzwyczajnego złagodzenia kary. Zgłosił również szereg wniosków dowodowych (k.117,118, 267).

Podnosząc tak, apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Obrońca oskarżonego we wniesionej apelacji zarzucił zaś, mającą wpływ na treść orzeczenia, obrazę przepisów postępowania poprzez nierozważenie całokształtu okoliczności ujawnionych w sprawie, wadliwą ocenę dowodów oraz usunięcie wątpliwości na niekorzyść oskarżonego. Skarżący wskazał m.in., że choć oskarżony poddał się dobrowolnie karze, to jednak następnie zgłaszał o częściowych zanikach pamięci spowodowanych zażywaniem leku (...), w tym, iż nie pamięta zdarzenia będącego przedmiotem postępowania.

Podnosząc tak, apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Trzciance.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje okazały się w części zasadne, gdyż zasługiwał na uwzględnienie wyrażony w nich wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji.

Podkreślić na wstępie trzeba, że pierwszoinstancyjne orzeczenie zostało wydane w następstwie uwzględnienia wniosku złożonego w oparciu o przepis art. 335 § 2 kpk. Z tego względu, w tej sprawie, gdzie akt oskarżenia wpłynął już po nowelizacji Kodeksu postępowania karnego wprowadzonej z dniem 1 lipca 2015 r., podstawami apelacji nie mogły stać się zarzuty określone w art. 438 pkt 3 i 4 kpk, związane z treścią porozumienia zawartego przez oskarżyciela publicznego z oskarżonym (por. art. 447 § 5 kpk). Sąd Okręgowy nie przystąpił jednak do badania czy kwestionowane przez skarżących ustalenia faktyczne w takim związku pozostawały. Było to bezprzedmiotowe wobec stwierdzenia zasadności zarzutu obrazę przepisów postępowania.

Podniesione i następnie potwierdzone w toku postępowania apelacyjnego okoliczności uprawdopodobniły bowiem uzasadnione wątpliwości co do poczytalności K. R. (1) w chwili czynu. Zgłoszone przez oskarżonego zachowania wymagały bowiem zbadania pod kątem możliwości zakłócenia czynności psychicznych i ewentualnego ograniczenia zdolności do rozpoznania znaczenia czynu lub pokierowania swoim postępowaniem. Powodowały też potrzebę ustalenia, czy oskarżony, gdy wyjaśniał w sprawie, mógł znajdować się w stanie, który nie pozwalał mu na udział w postępowaniu.

Przypomnieć trzeba, że apelujący wywodzili m.in., że K. R. (1) cierpi na zaburzenia pamięci, spowodowane zażywaniem tabletek C.. Lek ten miał on zażywać praktycznie codziennie, od lipca 2015 r. Oskarżony podniósł również, że leczył się psychiatrycznie we wrześniu 2015 r. w szpitalu w Z..

Wywody podsądnego i jego obrońcy zostały uwiarygodnione informacją uzyskaną przez Sąd Okręgowy w Poznaniu z Oddziału Psychiatrycznego Szpitala (...) w Z.. W piśmie z dnia 16 maja 2016 r. skierowanym przez tę placówkę do Sądu Okręgowego w Poznaniu podano bowiem, że K. R. (1) przebywał tam na leczeniu od 20 do 25 września 2015 r. Leczenie było zaś prowadzone w związku z rozpoznaniem: Zaburzenia osobowości z dekompensacją oraz uzależnieniem od środków narkotycznych. Z załączonej karty informacyjnej wynika przy tym, że w chwili przyjęcia pacjent znajdował się pod wpływem amfetaminy oraz po zażyciu kilkunastu tabletek C.. We wskazaniach lekarskich znalazło się m.in. leczenie odwykowe oraz kontrola w (...) (k. 286-286v).

Ujawniony w toku postępowania apelacyjnego stan rzeczy ukazał, że zgoda oskarżonego na skazanie bez rozprawy mogła być dotknięta wadą oświadczenia woli. Na chwilę obecną wątpliwość budzi też kwestia wiarygodności jego wyjaśnień, a także możliwość przypisania mu winy w chwili czynu. Gdyby okoliczności te były znane Sądowi I instancji, zapewne nie uwzględniłby on wniosku prokuratora, uznając, że nie istnieją ku temu podstawy faktyczne i prawne (por. komentarz do art. 343 kpk [w:] S. Steinborn <red.>, Kodeks postępowania karnego. Komentarz do wybranych przepisów, LEX/el., 2016).

Sąd Okręgowy stwierdził zatem, że postępowanie przed Sądem I instancji, aczkolwiek z przyczyn niezależnych od realizującego je organu, było dotknięte wadą, która mogła mieć wpływ na treść orzeczenia. Błędne bowiem okazało się przekonanie Sądu Rejonowego, że sprawa nie musi być rozpoznawana na zasadach ogólnych.

Sąd II instancji uznał w tej sytuacji, że uprawniony był wniosek apelujących o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Nie przesądzając w tym momencie kwestii sprawstwa i karygodności przestępstwa oskarżonego, Sąd I instancji powinien wydać postanowienie o rozpoznaniu sprawy na zasadach ogólnych, co połączyć się następnie powinno ze skierowaniem jej na rozprawę. Wcześniej konieczne będzie jednak zasięgnięcie opinii o stanie zdrowia psychicznego oskarżonego przez dwóch biegłych lekarzy psychiatrów. Po jej uzyskaniu, jeśli stwierdzone zostanie, że podsądny może podlegać ogólnym zasadom odpowiedzialności karnej, Sąd Rejonowy powinien przeprowadzić przewód sądowy, a w jego ramach rozpoznać wszystkie istotne okoliczności sprawy, w tym ocenić zasadność wniosków dowodowych złożonych przez oskarżonego w toku postępowania apelacyjnego.

Ponieważ zapadłe w postępowaniu odwoławczym orzeczenie nie kończy procesu, Sąd Okręgowy jako przedwczesny ocenił wniosek obrońcy z urzędu o zasądzenie kosztów nieopłaconej obrony udzielonej w postępowaniu odwoławczym. Wyznaczony oskarżonemu adwokat będzie go bowiem nadal reprezentował, a przy ponownym orzeczeniu końcowym Sąd I instancji winien orzec sumarycznie o kosztach na rzecz obrońcy z urzędu z tytułu nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu w obu instancjach.

Hanna Bartkowiak